

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ МЕДИЦИНИ ПРАЦІ
ІМЕНІ Ю.І. КУНДІЄВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою ДУ «Інститут медицини праці
імені Ю.І. Кундієва НАМН України»
протокол № 10 від 15 вересня 2022 р.

Голова Вченої ради,
т.в.о. директора ДУ «ІМП імені Ю.І. Кундієва
НАМН», доктор медичних наук, професор
К.Є. Іщейкін

Програма 2022 вступного іспиту в аспірантуру

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Спеціалізація: «Гігієна та професійна патологія»

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий), PhD доктор філософії

Програма 2022 вступного іспиту в аспірантуру

1. Концептуальні теоретичні та методологічні основи гігієни як науки.
2. Підрозділи гігієнічної науки.
3. Вібраційна хвороба при дії локальної вібрації, патогенез, клінічна класифікація, клініка захворювання в залежності від виду вібрації, стадії захворювання. Діагностика, профілактика, лікування.
4. Основи гігієни надзвичайних ситуацій та військової гігієни.
5. Вплив атмосферного повітря на здоров'я населення та його санітарні умови проживання.
6. Вплив на організм людини пилу та інших атмосферних забруднювачів, шкідливих речовин в повітрі виробничих приміщень, воді та харчових продуктах.
7. Гігієна в закладах охорони здоров'я.
8. Комунальна гігієна та гігієна навколишнього середовища.
9. Гігієна дітей та підлітків як гілка медичної науки і практичної охорони здоров'я.
10. Гігієна в окремих галузях виробництва (видобувна промисловість, машинобудування, зварювальне виробництво).
11. Гігієна харчування.
12. Фізичні фактори виробничого середовища. Класифікація, нормування, методи вимірювання, гігієнічна оцінка, вплив на організм працюючих та профілактика шкідливої дії виробничого інфразвуку, шуму, ультразвуку.
13. Фізичні фактори виробничого середовища. Неіонізуючі електромагнітні поля (ЕМП) та випромінювання (ЕМВ): постійне магнітне поле, електростатичне поле, ЕМП промислової частоти, ЕМП радіочастотного діапазону, імпульсні ЕМП. Нормування, методи вимірювання, гігієнічна оцінка, вплив на організм працюючих та профілактика шкідливої дії ЕМП, ЕМВ.
14. Фізичні фактори виробничого середовища. Неіонізуючі електромагнітні випромінювання оптичного діапазону (ЕМВ ОД): інфрачервоне, видиме та ультрафіолетове. Лазерне випромінювання. Класифікація, нормування, методи вимірювання. Фізіологія зорового аналізатора. Гігієнічна характеристика джерел світла. Вплив на організм працюючих та профілактика шкідливої дії ЕМП ОД.

15. Фізичні фактори виробничого середовища. Іонізуюче випромінювання у виробничому середовищі. Фізичні характеристики радіоактивних речовин (РР) та штучних джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ). Біологічна дія РР і ДІВ. Гігієнічне нормування іонізуючої радіації на робочих місцях. Основні принципи і поняття радіаційної безпеки. Радіоактивні відходи (РВ): проблеми захисту персоналу, методи знешкодження та ізоляції РВ. Перспективи розвитку підходів до радіаційного захисту.

16. Захворювання, які виникають при дії фізичних чинників оточуючого середовища.

17. Хімічні речовини. Принципи класифікації. Шляхи надходження до організму. Токсична дія, показники токсичності, класи небезпеки. Гігієнічне нормування промислових хімічних речовин. Заходи профілактики шкідливого впливу хімічних речовин на організм працюючих.

18. Гігієнічні проблеми, що пов'язані з використанням пестицидів. Основні їх класи. Отруєння. Профілактика.

19. Гострі та хронічні професійні отруєння. Профілактика. Комбінована дія.

20. Біологічні фактори виробничого середовища. Принципи класифікації біологічних чинників. Характеристика професійних інфекцій та інвазій. Методи профілактики несприятливого впливу біологічних чинників виробничого середовища підприємств мікробіологічного синтезу.

21. Значення режиму праці та відпочинку, загартовування, образ життя, звичок у формуванні здоров'я.

22. Гігієна праці жінок.

23. Стрес і його чинники. Адаптація людини до стресу.

24. Гігієнічні основи виробничої вентиляції (ВВ). Особливості повітрообміну виробничих приміщень. Класифікація ВВ, основи розрахунку і організації повітрообміну у виробничому приміщенні. Аварійна вентиляція. Кондиціонування повітря.

25. Науково-технічний прогрес, його вплив на соціально-економічні та гігієнічні умови населення. Урбанізація та її гігієнічне значення.

26. Основи організації санітарно-захисних зон.

27. Основні види променевих уражень організму. Детермінантні, стохастичні та генетичні ураження, умови їх виникнення.

28. Основні принципи та методичні підходи до наукового обґрунтування гранично допустимих концентрацій шкідливих речовин у атмосферному повітрі.
29. Основні радіаційно-гігієнічні проблеми, обумовлені розвитком атомної енергетики, використанням радіонуклідів та інших джерел іонізуючих випромінювань.
30. Засоби індивідуального захисту від шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища (ЗІЗ). Класифікація. Правила вибору та застосування. ЗІЗ органів дихання (ЗІЗОД). ЗІЗ голови. ЗІЗ органів слуху. ЗІЗ органу зору й обличчя. ЗІЗ шкіри. ЗІЗ рук. Спецвзуття. Спецодяг. Засоби захисту від падіння з висоти.
31. Особливості атмосферного повітря в умовах науково-технічного прогресу.
32. Особливості впливу виробничих факторів на організм підлітків.
34. Отруєння органічними речовинами, особливості дії на організм різних видів розчинників. Патогенез інтоксикації спиртами.
35. Отруєння органічними речовинами. Особливості дії на організм різних видів розчинників.
36. Патогенез інтоксикацій ефірами, кетонами, гліколями, сірковуглецем, хлорованими вуглеводнями, бензолом та його гомологами, амідо-асфінксантами. Клінічні особливості інтоксикацій, напрямки профілактики, принципи лікування гострих і хронічних отруєнь.
37. Поняття про професійні шкідливості і їх класифікація.
38. Потенційно шкідливі фактори виробничого середовища, які викликають розвиток професійного канцерогенезу.
39. Принципи гігієнічного нормування факторів зовнішнього середовища.
40. Протирадіаційний захист персоналу і пацієнтів при рентгенологічних дослідженнях.
41. Протирадіаційний захист при роботі з радіонуклідами та іншими джерелами іонізуючих випромінювань – як гігієнічна проблема та шляхи її реалізації.
42. Професійна орієнтація та лікарсько-професійна консультація для підлітків.
43. Професійний рак, канцерогенні фактори і канцерогенно-шкідливі виробництва. Заходи профілактики.

44. Професійні захворювання та їх місце в загальній захворюваності.
45. Роль гігієни і фізіології праці в підвищенні працездатності та продуктивності праці.
46. Статичне електричне поле, електромагнітні поля, діапазони радіохвиль.
47. Сучасні принципи нормування та основні гігієнічні вимоги до якості питної води.
48. Теоретичні основи раціонального харчування.
49. Терморегуляція організму та її зміна при роботі
50. Фізіологічні основи профілактики стомлювання при різних видах роботи. Роль гігієни і фізіології праці в підвищенні працездатності та продуктивності праці.
51. Фізіологічні особливості розумової праці.
52. Харчові отруєння, їх сучасна класифікація. Харчові отруєння бактеріальної природи: токсикоінфекції та токсикози. Клінічна картина, діагностика та основні профілактичні дії для стафілококових токсикозів, ботулізму та токсикоінфекції, обумовлених різними умовно-патогенними мікроорганізмами.
53. Хвороби, пов'язані з дією іонізуючої і неіонізуючої радіації, клінічні прояви, патогенез, профілактика, лікування.
54. Гігієна і фізіологія змінної праці.